

λεία της, πολυτελῇ ἐν τῇ ἀπλότῃ της, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀκριβῇ ἐν τῇ ἐντελείᾳ της, ὥστε ὅλαι αἱ κυρίαί ἐνόησαν, βλεπousαι τὸ ἀριστούργημα τοῦτο, ὅτι ἔφερον εἰς τὰς χεῖράς των, οὐχὶ ἀνθοδέσμην, ἀλλ' ἀπλοῦν δεμάτιον ἀνθέων. Ἡ κομψὴ αὕτη ἀνθοδέσμη ἐπέπρωτο νὰ γίνη τὸ δῶμα τῆς ἐσπέρας ἐκεῖνης.

Ὁ Ἑρρίκος ὑπῆγεν εἰς τὴν τελετὴν ὡς ἄνθρωπος ἔχων πεῖραν τοῦ κόσμου, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμήν ὁ χορὸς μετεβαίνειν ἀπὸ τῆς ζῆρας ἐθιμοταξίας εἰς τὴν ζωὴν. Συνωδεύετο δὲ ὑπὸ πολλῶν, νέων προσκεκολλημένων ὡς αὐτὸς, εἰς τὸ διπλωματικὸν σῶμα, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀποκτήσει ταχέως φίλους.

Μόλις προσέκλινεν εὐλαβῶς ἐνώπιον τῆς πριγκιπέσσης, καὶ ἀνεφώνησε μὲ ἀφελῇ ἔκφρασιν χαρᾶς,

Ἄ, κυρία! ἐπιτρέψατέ μοι νὰ χαιρετήσω ἐν τῇ ὠραίᾳ ἀνθοδέσμῃ σας ἀνάμνησιν προσφιλεῖς πατρίδος μου!

— Καὶ πόθεν ἐνόησατε, ὅτι εἶναι ἐκ τῆς πατρίδος σας; ἠρώτησεν ἡ πριγκιπέσσα, μειδιῶσα μετὰ χάριτος. Τὰ ἄνθη τῆς γῆς, ὡς καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ, ὁμοιάζουν πανταχοῦ.

— Τὰ ἄνθη, ναι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ αἱ ἀνθοδέσμαι. Καὶ πρὸς ἀπόδειξιν στοιχηματίζω ὅ,τι θέλετε, ὅτι ἡ ἀνθοδέσμη αὕτη ἔρχεται ἐκ Γαλλίας, ἐκ Παρισίων, ἐκ τῶν ἀνακτόρων, ἐγένετο δὲ ὑπὸ τῆς κυρίας Πρεβῶ.

— Εἶναι ἀληθές; ἀλλὰ πῶς τὸ ἐμάθετε;

— Ἄ! πόσον ἤμην βέβαιος!

— Ναι, ἔλαβον τὴν ἰδιοτροπίαν, τὸ ὁμολογῶ, νὰ ἴδω διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ νὰ κρατήσω εἰς τὰς χεῖράς μου ἀνθοδέσμην τῆς περιφήμου ἀνθωπώλιδος. Ἀλλ' ἐτήρησα μυσικὴν τὴν φαντασιοπληξίαν μου αὐτήν. Σεῖς λοιπὸν πῶς τὸ ἐμαντεύσατε;

— Δύναμαι νὰ ἀναγνωρίσω τὰς ἀνθοδέσμας τῆς κυρίας Πρεβῶ μεταξὺ χιλίων ἄλλων.

— Ἐκ ποίων σημείων;

— Ἐκ τῶν αὐτῶν σημείων, ἐξ ὧν δύναμαι νὰ διακρίνω ἓνα στίχον τοῦ Βίκτορος Οὐγῶ, ἡ μίαν φράσιν τοῦ Θεοφίλου Γοτιέ. Γνωρίζω τὴν ἀνθοδέσμην ἐκ τοῦ ὕφους της.

— Τὸ πιστεύω. Ἀλλὰ δὲν εἶναι βλασφημία νὰ ἐφαρμόζητε τὴν λέξιν ὕφος εἰς τὴν κατασκευὴν μιᾶς ἀνθοδέσμης;

— Οὐδόλως κυρία. Ὁ δεῖνα σανδαλοποιὸς ἐκτυποῖ τὴν σφραγίδά του, τὸ αἶσθημα τῆς προσωποκότητός του, τὸ ὕφος τοῦ τέλους ἐπὶ τῶν σανδα-

λίων τὰ ὁποῖα κατασκευάζει. Τὸ ὕφος εἶναι σπᾶνιον δώρημα, ἀλλ' ὅταν τις τὸ ἔχη, τὸ ἐφαρμόζει εἰς πᾶν πρᾶγμα, εἰς τὰ ἄνθη, ὡσάυτως δὲ καὶ εἰς τὸν καλλωπισμὸν, καὶ τούτου παραδείγμα προσφεύστατον παρέχει ὁ ὑμέτερος. Ρίψατε τὰ βλέμματα γύρω σας, κυρία, καὶ παρατηρήσατε, ἂν ὁμοιάζῃ πρὸς τοὺς ἄλλους. Ναι, κυρία, ἐνδύσθε ὅχι μόνον μὲ μεγάλην χάριν, ἀλλὰ καὶ μὲ ὕφος ἀκόμη.

— Θεὸς φυλάξοι νὰ σὰς ἀντικρούσω! εἶπεν εὐθύμως. Θέλετε μὲ καταπείσει ἐντελῶς, προσέθηκε μετὰ τῆς αὐτῆς φαιδρότητος, εἰς τὸν περίπατον, τὸν ὁποῖον θὰ κάμωμεν ἐν τῷ κήπῳ μετὰ τὸν ἀντίχορον.

— Ἄ! κυρία, ὁποῖα εὐμένεια πρὸς ἐμέ! Ὁ ἀντίχορος αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ πρῶτος;

— Ἐὰν τὸ θέλετε καὶ σεῖς, θὰ ᾔηναι ὁ τελευταῖος ἐξ ἐναντίας.

— Ὁ τελευταῖος;

— Δηλαδή ὁ ἀμέσως προηγούμενος τοῦ δειπνοῦ. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἡ διακοπὴ παρατείνεται περισσότερον.

— Πόσον σὰς εὐγνωμονῶ διὰ τὰς ἀγαθὰς ταύτας προθέσεις σας!

Ἡ πριγκιπέσσα ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰ διάφορα εἶδη τοῦ χοροῦ. Ὁ Ἑρρίκος εὗρισκε τὸ πρᾶγμα ἀπλοῦν· ἀλλ' ὅταν τὴν ἔβλεπεν, ὅπερ συνέβαινε συνήθως, διευθυνομένην πρὸς τὸν κῆπον μετὰ κυρίου τινός, ἡ καρδίᾳ του ἐτήκετο ὑπὸ τῆς ζηλοτυπίας.

— « Ἀφ' οὗ μὲ ὑπεσχέθη τὸν περίπατον αὐτὸν ἐξαιρετικῶς, διατί πράττει τὸ αὐτὸ πρὸς ὅλους; » ἐσκέπτετο μετὰ δυσαρεσκείας.

(ἔπεται συνέχεια)

ΤΙΝΙ ΤΡΟΠῳ ΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ. (α)

Καθ' ἐκάστην γίνεται ἐπαισθητὴ ἡ ἀνάγκη ἐνὸς ἐγχειριδίου διὰ τοὺς μυθιστοριογράφους, ἀφοῦ ἡ κλίσις πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς φιλολογίας ἀνε-

(α) Ἡ κατὰ τῶν γραφόντων μυθιστορήματα σατύρα αὕτη ἐγράφη τὸ πρῶτον ἰσπανιστὶ, μετεφράσθη ὁ ἀκολούθως καὶ εἰς τὴν γαλλικὴν, ἐξ ἧς μεταφέρομεν αὐτὴν εἰς τὸ ἡμέτερον ἰδιῶμα. Ἡ σατύρα αὕτη, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, εἶναι γεγραμμένη μετὰ πολλοῦ ἁλατος καὶ εἶναι μικρὸν δείγμα τοῦ ἰσπανικοῦ holmour. Ὡς ἐκ τούτου ἡ καταχώρισις αὐτῆς ἐν τῇ Χρυσάλλιδι δὲν ἀποβαίνει, νομιζομεν, ὅλως περιττὴ, καὶ τόσῳ μάλλον καθ' ὅσον δεικνύει συνάμα καὶ τοὺς φιλολογικοὺς σκοπεύους ἀπὸ τῶν ὁποίων ὀφείλουσι ν' ἀπομακρύνωνται οἱ ἀποδύομενοι εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς πεζογραφίας.

βίωσεν ἀπανταχοῦ. Ἀναντιβρίττως ἡ μυθιστορία ἀντικατέστησε τὴν ποίησιν ἐκείνην ἣν, εἰρωνευόμενοι βεβαίως, καλοῦμεν ἐλαφρὰν ποίησιν. Σήμερον κατασκευάζουσιν, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, μυθιστόρημα συγκείμενον ἐκ τεσσάρων τόμων μεθ' ὅσης εὐκολίας ἄλλοτε συνέθετον μίαν δωδεκάδα στίχων· ἐπεὶ δὲ, κατὰ τὸ φιλολογικὸν ἀξίωμα, ἡ μεγαλοφυΐα δὲν δύναται νὰ περαθῇ τοὺς κανόνας, — καὶ τοῦτο εἶναι ἀλήθεια ἀποδεικνύουσα ἱκανῶς τὸν ἄπειρον ἀριθμὸν τῶν ἐκτυπομένων κακῶν συγγραμμάτων — θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ συλλέξωμεν τὰς οὐσιωδεστέρας τῆς μυθιστορίας ἀρχάς, ἀντλοῦντες αὐτὰς εἰς τὰ περιφημότερα συγγράμματα τὰ ἐκδοθέντα ἀπὸ τοῦ Ἀπουλείου μέχρι τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμά.

Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ νέοι μυθιστοριογράφοι θέλousi σεβασθῇ τοὺς ἡμετέρους κανόνας, καὶ ὅτι ἡ πατρις θέλει ψηφίσει ἀστυκὸν δι' ἡμᾶς στέφανον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Τὸ πρῶτον ὅπερ παρουσιάζεται εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ θέλοντος νὰ γράψῃ μυθιστόρημα, εἶναι ἡ εἰκὼν καὶ ἡ περιγραφή τῶν προσώπων, ἅτινα θέλουσι λάβει μέρος εἰς τὸ δράμα· ἡ ἐργασία αὕτη θέλει γίνεαι εὐχερεστέρα ὅταν παρατηρήσωμεν ὅτι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὑπάρχουσι τέσσαρες διακεκριμέναι ἀπ' ἀλλήλων σχολαί, εἰς ἃς δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὰ ἐπόμενα ὀνόματα.

1^{ον} Βοτανικὴ σχολή.

2^{ον} Ζωολογικὴ σχολή.

3^{ον} Ὀρυκτολογικὴ σχολή.

4^{ον} Λεπτολόγος σχολή.

Ἄς φέρωμεν ἐν παράδειγμα ἑξ' ἐκάστου εἶδους, δεικνύντες καὶ τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ἐν ἢ τὸ ἕτερον αὐτῶν.

ὑποθετόν ὅτι πρόκειται νὰ σχεδιογραφῇσωμεν τὴν εἰκόνα νέας κόρης δεκαεξ' ἑτῶν, εἰκόνα, ἥτις οὐδέποτε ἐλλείπει ἀπὸ μυθιστορίας γραφομένης ὑπὸ ἀνδρός. Ἄν ἐλέγομεν ὅτι ἡ Μαρία ἔχει λευκὴν τὴν χοιρὰν, κυανοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ξανθὴν τὴν κόμην, λεπτὴν τὴν ῥίνα, τὸ στόμα μικρὸν, λευκοὺς τοὺς ὀδόντας, τὴν παρειὰν ῥοδόχρουν, ἐλιγνὸν καὶ αἰθέριον τὸ ἀνάστημα, οὐδεὶς θὰ ἐνεθουσία δι' αὐτήν· ἀλλὰ, κατὰ τὸ σύστημα ἐκάστης τῶν ἄνω εἰρημένων σχολῶν, ὁ βοτανικὸς θὰ εἴπῃ.

« Μαρία. — Ὡραῖον ἄνθος δεκαεξ' ἀνοίξων· ἡ χοιρὰ αὐτῆς εἶναι κόκκα κρίνων καὶ ῥόδων. Τὰ χεῖλη τῆς εἶναι δροσερώτερα ἐρυθροῦ χαίρεφύλλου

ὕγρου· εἰσέτι ἐκ τῆς πρωϊνῆς δρόσου· οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶναι κυανοὶ ὡς τὰ ἄγρια τραχήλια· οἱ ὀδόντες τῆς λευκότεροι λευκακάνθης· τὰ μαλλία τῆς χρυσοειδῆ ὡς ἡ κρόκου χρῶμα ἔχουσα κρησέρα, τὸ δὲ σῶμά τῆς κλίνει ἐπιχαρίτως ὡς ὁ τρυφερός καὶ εὐρωστός καυλὸς ὠραίου προσκλίνοντος κρίνου, τὸ ὅποιον σείεται ὑπὸ τῆς πνοῆς τῶν ἀνέμων.

Σημείωσις. Συνιστῶμεν τὸ εἶδος τοῦτο τῆς φιλολογίας εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν κηπουρῶν καὶ περιβολαρίων, οἵτινες δύνανται νὰ εὐρίσκωσιν εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν πατέρων τῶν καλλιεργουμένων ἀγρῶς ἀνεξάντλητον πηγὴν εἰκόνων καὶ παρομοιώσεων.

Ἄλλ' ἃς ἀκολουθήσωμεν τὸ παράδειγμά μας. ἃς ἐρωτήσωμεν τὴν ζωολογικὴν σχολήν, ἥτις θὰ μᾶς ἀπαντήσῃ.

« Μαρία. Θεῖον τῆς δημιουργίας πλάσμα· ἡ κόμη αὐτῆς ἔχει τὴν χρυσοῦν λάμψιν χαίτης λέοντος· οἱ ὡς τοῦ σκυοῦρου ὀφθαλμοὶ τῆς, τὸ ὡς τῆς δορκάδος ἀνάστημά τῆς, τὸ ὡς τοῦ ὄφεως γοητευτικὸν βλέμμα τῆς, καὶ ἡ ὡς τῆς ἀηδόνης φωνή τῆς δίδουσιν αὐτῇ τοσαῦτα θέληγτρα, ὥστε οὐδὲν πλάσμα δύναται ν' ἀφομοιωθῇ πρὸς αὐτήν ».

Σημείωσις. Τὸ εἶδος τοῦτο ἔχει σοβαρὰς δυσχερείας, τὰς ὁποίας δύνανται νὰ ὑπερνικήσωσι, καλλίον παντὸς ἄλλου, οἱ καθηγηταὶ καὶ οἱ ἐπιστάται τῶν τῆς φυσικῆς ἱστορίας Μουσείων.

Ἡ ὀρυκτολογικὴ σχολὴ οὕτω πως θὰ κατεσκευάζῃ τὴν εἰκόνα τῆς ξανθοῦς νεάνιδος.

« Μαρία. — Ὡραῖος ἀδάμας στίλβων εἰς τὰς λαμπάδας τῶν ἑορτῶν καὶ τῶν χορῶν τῶν πλουσίων. ἔχει ὀδόντας ἐκ μαργαριτῶν, χεῖλη κοράλλινα, ὀφθαλμοὺς σαπφειρίνους, τράχηλον ἀλαβάστρου, χρυσᾶς τρίχας, καὶ ἀργυρόχρον φωνήν, ἥτις τὴν κάμνει μάχισσαν Σειρήνα, πλησίον τῆς ὁποίας θὰ ἐλησμονεῖ πᾶς τις ὄλους τοὺς θησαυροὺς τῆς Γολκόνδας καὶ τοῦ Ἀλμαδέν ».

Σημείωσις. Ἡ σχολὴ αὕτη πλουτεῖ εἰκόνων, καὶ εἰς αὐτὴν εἰδικῶς ἐπιδίδουσιν οἱ τῶν μεταλλείων διευθυνταί.

Τέλος, ἡ λεπτολόγος σχολὴ θὰ εἴπῃ : « Ἡ Μαρία ἠρίθμει δεκαεξ' ἑτη, τρεῖς μῆνας, ἕξ ἡμέρας καὶ τέσσαρα λεπτὰ· τὸ καθαρὸν αὐτῆς μέτωπον διηυλακοῦτο ὑπὸ τριῶν ἐλαφρῶν γραμμῶν, τὰς ὁποίας δυσκόλως θὰ ἐβλεπέ τις διὰ τοῦ μικροσκοπίου· τρεῖς λευκαὶ τρίχες ἐκρύπτοντο ὑπὸ τὴν χρυσοῦν κόμην τῆς· οἱ θαυμασίας λευκότητος ὀδόντες τῆς, εἶχον ἀνεπιστήτην τινα ἀνωμαλίαν εἰς τὸν τελευταῖον μασσητήρα τῆς ἄνω σιαγόνης, καὶ ἡ τόσον καθαρὰ αὐτῆς χοιρὰ ἡσχημίζετο ὀλί-

γον ὑπὸ μικρᾶς τινος κηλίδος εὑρισκομένης κάτωθεν τοῦ ἀριστεροῦ ὠτός, καὶ ἐχούσης μέγεθος ἴσον μὲ τὴν κεφαλὴν μιᾶς καρφοβελώνης. »

Σημειώσεις. Ἡ σχολὴ αὕτη, ἥς ἰδρυτὴς ὑπῆρξεν ὁ Βαλζάκ, εἶναι χρήσιμος δι' ὅσους ἔχουσιν ἐξαίρετον τὴν ὄρασιν, ἀλλ' εἶναι ἐντελῶς ἄχρηστος διὰ τοὺς μύωπας· ἂν θέλῃ τις νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ μετ' ἐπιτυχίας, δεῖ εἶναι ἀναγκαίως νὰ προμηθευθῇ ἐν μικροσκοπίῳ stanhope.

Αἱ ἀνωτέρω ἀξιοσημειώτοι σχολαί, αἵτινες, διεσπαρμέναι οὖσαι εἰς μέγαν ἀριθμὸν συγγραφέων, ἴσως δὲν θὰ παρετηροῦντο καὶ ὑπὸ αὐτῶν τῶν μᾶλλον σπουδαζόντων νέων, ἐὰν αἱ ἡμέτεραι ἐργασίαι καὶ ἀγρυπνίαι δὲν ἐξέφερον αὐτὰς εἰς φῶς.

Κατὰ τὰς ἀνωεκτεθείσας ὁδηγίας ἕκαστος βλέπει πόσον εὐκόλον εἶναι νὰ κατασκευασθῇ μία τις εἰκὼν. Ἄν τις παραδεχθῇ τὴν βοτανικὴν σχολὴν, τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ σχηματίσῃ ἀνθοδέσμην ἐκ κρίνων, ῥόδων καὶ μηκόνων. Ἄν προτιμᾷ οὗτος τὴν ζωολογίαν, θέλει ἀρκέσει νὰ ῥίψῃ πρὸς στιγμὴν τὸ βλέμμα εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ Βυφῶνος ὅπως ἐπιτύχῃ πλήρη συλλογὴν ἐλεφάντων, βουβαλίων καὶ ῥινόκερων ἱκανὴν νὰ τρομάξῃ καὶ αὐτὸν τὸν Κίττ Καμπζάδορ. Τέλος, παραδεχόμενος τὴν ὀρυκτολογίαν, δὲν ἔχει νὰ πράξῃ ἄλλο τι, εἰμὴ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ προσοχῆς τὰς θήκας ἐνὸς χρυσοχόου ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὁ μυθιστοριογράφος θέλει φέρεי μεθ' ἑαυτοῦ, — ἀλλὰ, κατὰ δυστυχίαν, ἐν τῇ φαντασίᾳ του μόνον —, ἱκανὴν ποσότητα σαπφείρων, σμαράγδων καὶ ἀνθράκων, ὅπως σχηματίσῃ ἐν φλωρεντιανῶν μωσαϊκῶν ἀλλήσαντες περὶ τοῦ καλλιτέρου τρόπου τοῦ κατασκευάζειν εἰκόνας διὰ τοῦ καλάμου, θέλομεν καταδείξει ἤδη τοὺς γενικοὺς περὶ συνθέσεως κανόνας, οἵτινες θέλουσιν εἶσθαι ἐπίσης χρήσιμοι καὶ ἐπωφελεῖς εἰς ὅσους δὲν ἀπαξιώσωσι νὰ τοὺς ἀκολουθήσωσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ὅ,τι πρὸ πάντων πρέπει ν' ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ μυθιστορήματος, εἶναι ὁ τίτλος, ὅστις, ὅσα τὸ δυνατόν, πρέπει νὰ διεγείρῃ τὴν περιέργειαν καὶ διευκολύνῃ τὴν πώλησιν τοῦ συγγράμματος, ὅπερ εἶναι λίαν οὐσιῶδες διὰ πάντα συγγραφέα. Ἰπάρχουσι παλαιοὶ συγγραφεῖς, οἵτινες, ὡς πρὸς τοῦτο, υπερβαίνουσιν ἅπαντας τοὺς νεωτέρους· μεταξὺ αὐτῶν γνωρίζω τινὰ ὅστις εἶχε τὴν τύχην νὰ εὕρῃ θαυμάσιον τινὰ τίτλον· καθόσον ἀναγνώσκω αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτον διεγείρει-

ται ὁ ἐνθουσιασμός μου· εἶναι δὲ ὁ ἐπόμενος. *Τρικυμῶδης θάλασσα ἢ διαπλέει, ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ μυθιστορήματος, τὸ πλοῖον τῆς αὐθαδεῖας κυλιόμενον ὑπὸ τῶν μαριωδῶν ἀνέμων καὶ φοβούμενον τοὺς κινδυνώδεις τῆς δημοσιότητος σκοπέλους.* Ὁ διαπλέων τὸν ὠκεανὸν τοῦτον τῶν τρικυμῶν ὀνομάζεται Θ. Δ. Ἰωσήφ Δελαβέγας.

Βραδύτερον ἔτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς αὐτοκρατορίας, ἐπεκράτησε γενικῇ ἐν Γαλλίᾳ συνήθεια νὰ δίδωσιν ὡς τίτλον εἰς τὸ μυθιστόρημα τὸ ὄνομα τῆς ἡρώδους, καὶ ἔκτοτε ὁ φιλολογικὸς κόσμος κατεκλύσθη ἀπὸ Κλάρας, Ἀδέλας, Ἀττάλας, ἀπὸ Ἰωάννας, Ἑμμαλίνας, Μαργαρίτας κτλ. Τὸ εἶδος τοῦτο ἐπεκράτησεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν, ἀλλὰ τέλος πάντων τὸ ἡμερολόγιον ἐξηντλήθη, καὶ τὸ σύστημα τοῦτο ἠφανίσθη ἐντελῶς ἅμα ἐδημοσιεύθησαν αἱ *Ἐνδεκα χιλιάδες παρθένου*.

Μετὰ ταῦτα ἐφάνησαν τ' ἀπομνημόνευτα ὅλων τῶν ὑψηλῆς καὶ χαμηλῆς περιωπῆς ὑποκειμένων, ἐξεδόθησαν τ' ἀπομνημόνευτα μεγάλης τινὸς γυναικὸς, ἐνὸς ὑπνέτου, ἐνὸς στρατηγοῦ, ἐνὸς λιθοκόπου, καὶ τέλος ἀπομνημονεύματα ἀνθρώπων ὧν τὴν ὑπαρξιν οἱ σύγχρονοὶ τῶν ἡρῶντων ὁλωσδιόλου. Τὸ εἶδος τοῦτο ἐτελειώθη δι' ἐνὸς συγγράμματος, ὅπερ ἦν τὸ *ne plus ultra*. Ἀπομνημονεύματα πέραν τοῦ τάρου.

Τὴν σήμερον ἀρέσκονται εἰς τὸ ἀριθμητικὸν σύστημα. ἐπιγράφουσι. *Μετὰ εἰκοσιν ἔτη, Μετὰ τριάκοιτα ἔτη, Μετὰ τεσσαράκοιτα ἔτη.* Ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔχομεν *Μετὰ ποντήκοντα, Μετὰ ἐξήκοντα ἔτη.* Ἰπάρχουσι πρὸς τοῦτοις τὰ *ἐπὶ τὰ θαλάσσια ἀμαρτήματα, οἱ τέσσαρες υἱοὶ Ἀγνίου*, ἡ ἱστορία τῶν δεκατριῶν, οἱ τεσσαράκοιτα πέντε.

Καθ' ὅσον ὁμως ἀφορᾷ τὴν ἀξιολογότητα τῶν τίτλων, οὐδεὶς δύνάται νὰ διαφιλονεικήσῃ τὸ βραβεῖον εἰς τὸν ἀντικείμενον Δ' Ἀρλινκούρ, ὅς τις χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν τὸν *Ζυθοποιὸν βασιλέα*, ἐπέγραψεν ἐν τῶν συγγραμμάτων του. *Οἱ ἐκδορεῖς εἶτε ἡ Ἀρπαγὴ καὶ ἡ Παρώλης.* — Ὁ τίτλος οὗτος εἶναι βεβαίως ἀντάξιός τῶν ἐπομένων. Ὁ κυνῆρος τῶν φασμάτων καὶ ἡ οἰογένειά του· Ὁ ἀρχηγὸς τῶν μελανῶν μετανοημένων καὶ τὰ φροῦρια καὶ ὀχυρώματα τῆς Ἀρκτοῦ, ἢ αἱ Μυστηριώδεις φωραί.

Μετὰ τὸν τίτλον, ὅστις δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σχετίζεται ἀπ' εὐθείας μὲ τὸ ἀντικείμενον, ἄρχεται ὁ πρόλογος. Εἰς τῶν φίλων μου μοι ἔλεγεν ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν προλόγων εἶναι ἀνοήσιαι. Ἀλλὰ διὰ τὸν φιλόσοφον ἀναγνώστην, οὐδὲν

τούτου διασκεδαστικώτερον. Εἶναι πρόλογοι ἀλαζόνες, ταπεινοί, σχολαστικοί, πεζοὶ καὶ διὰ στίχων. Ὁ πρόλογος ἐνὸς πρωτοπείρου συγγραφέως ἀναγγέλλει μετὰ βεβαιότητος ὅτι τὸ ἔργον του εἶναι ἀνυπόφορον. Τίς λοιπὸν τὸν παρεκίνησε νὰ τὸ δημοσιεύσῃ; Ἀπ' ἐναντίας, εἰς τινὰς προλόγους ὁ συγγραφεὺς ψάλλει διαφόρους ὥδας ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ θέματος *Exegi monumentum aere perennius*.

Καὶ ἡ πρόβρῃσις αὕτη πραγματοποεῖται, καθότι ὀλόκληρος ἡ ἔκδοσις καταφεύγει εἰς τι μαγαζεῖον πεπέρεως, τὸ ὁποῖον εἶναι ἰσχυρὸν προφυλακτικὸν κατὰ τῆς κατασρεπτικῆς τῶν σχολήκων ἐνεργείας.

Εἰς τινὰς ἄλλους, ὁ συγγραφεὺς ἀρχίζει μόνος τὴν πάλην καὶ υπερασπίζεται προτοῦ νὰ προσβληθῇ, ὅπερ εἶναι θλιβερὰ πρόληψις διὰ τὸ σύγγραμμα τὸ ὁποῖον ἔπεται τοιαύτης προώρου υπερασπίσεως.

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὸ νὰ ὀρίσωμεν τίνι τρόπῳ πρέπει ν' ἀρχίζῃ τὸ μυθιστόρημα.

Τινὲς εἰσέρχονται ἀμέσως εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τοῦ ζητήματος· λόγου χάριν·

— Θηρεσία, μὲ ἀγαπᾷς;

— Ἐλεος Ἐδουάρδε, κτλ. κτλ.

Ἄλλοι, καὶ οὗτοι εἶναι οἱ περισσώτεροι, ἄρχονται διὰ τῆς περιγραφῆς μιᾶς ὁδοῦ εἰς ἣν προχωροῦσι δύο ἔφιπποι ὁδοιπόροι· ὁ συγγραφεὺς πηδᾷ εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ ἐνὸς τῶν ἵππων των, ἀκροάζεσθαι τὸν διάλογόν των καὶ ἀκολουθεῖ αὐτοὺς εἰς τὰς ὁδοιπορίας των αἵτινες γίνονται τὸ ἀντικείμενον τοῦ συγγράμματος.

Τινὰ τῶν μυθιστορημάτων ἀρχονται ἀπὸ τινος καταγίδος, ὅπερ προμηνύει τὸ δῶμα τρικυμιῶδες. Εἷς τινὰ ἄλλα φέρουσιν ἐπὶ σκηνῆς τὸ βόρειον σέλας καὶ τὸν Βερίγγιον πορθμὸν.

Αἱ πρὸς περιγραφὴν θέσεων ἀρμόδιαι ὥραι εἰσὶν, ἡ χαραγὴ τῆς ἡμέρας, — ἡ μεσημβρία, — ἡ ἀμφιλύκη, — τὸ μεσονύκτιον. Ἐν τῷ πραγματικῷ βίῳ ἐνεργοῦμεν καὶ δρῶμεν κατὰ τὰς μεταξὺ ὥρας· ἀλλ' ἐν τῇ μυθιστορίᾳ αἱ ὥραι αὗται καταργοῦνται.

Οἱ ἀρμόδιοι μῆνες εἶναι· ὁ Ἰαννουάριος διὰ τὰ ψυχρὰ μυθιστορήματα, εἰς δ' λαμβάνουσι χώραν κυνηγέσια, καταπτώσεις σωρῶν χιόνος, ἀρπαγαὶ ἐπὶ λίμνης παγωμένης· ὁ Αὐγουστος διὰ τὰ μεστὰ ζωηρῶν ἀπατῶν διηγήματα, αἰμομιγιῶν ἐρώτων καὶ τῶν τοιούτων· ὁ Ὀκτώβριος διὰ τὰ πυρετώδη διηγήματα εἰς τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται ἀρθριτικοί, ἄρρωστοι, γέροντες, φθισικοί, οἵτινες ἐξ-

έρχονται εἰς τοὺς κήπους, ὅπως ἴδωσι τὰ μαρμαίμενα φύλλα καὶ θρηνήσωσι τὴν τύχην των· τὰ τελευταῖα ταῦτα διηγήματα ἀπαιτοῦσιν, ὅπως ἡ ἀνάγνωσις αὐτῶν ἀποβῇ χρήσιμος, προπαρασκευαστικὸν τι μάθημα ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς παθολογίας.

Ἄν ἐν τῷ μυθιστορήματι φέρεται ἐπὶ σκηνῆς ἡρώς μὲ καρδίαν πληγωμένην, ἥτις ἐπὶ ἑπτὰ ἀνοίξεις καὶ ἑπτὰ χειμῶνας περιμένει τὸν μνηστῆρά της, τῇ ἀπαγορεύεται νὰ τρώγῃ τὸ πολὺ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ φάγῃ εἶναι ἐν ζαχαρωτῶν, ἐν τρίγωνον, ἐν ποτήριον καθαροῦ ὕδατος.

Οἱ ἀληθεῖς ἐρασταὶ ὀφείλουν νὰ ἦναι ὥχροι καὶ ἰσχυροί, διότι εἶναι τετραγωνικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι παχὺς καὶ ῥοδόχρους ἄνθρωπος εἶναι ἀνεπίδεκτος ἐρωτικῶν αἰσθημάτων.

Ἄν ἐξεικονίζεται πλούσιός τις φιλάργυρος, εἶναι πρέπει νὰ τῷ χορηγήσωμεν μίαν θυγατέρα, ὅπως τὸν φέρωμεν εἰς τὴν υπερμέτρως δραματικὴν ἐκείνην θέσιν, ἥτις διατυποῦται διὰ τῆς φράσεως, — Ἡ τὴν σακκοῦλαν ἢ τὴν θυγατέρα! — παρατηροῦντες συνάμα ὅτι συνήθως ὁ φιλάργυρος φυλάττει τὴν σακκοῦλαν καὶ ἀπαλάττεται τῆς θυγατρὸς.

Ἐν περιπτώσει τραγικῆς τινὸς σκηνῆς, πρέπει αὕτη νὰ ἐκρηχθῇ σωστὰ κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ὥστε, εἰ δυνατόν, ἡ σφαγὴ ν' ἀρχίσῃ ὁμοῦ μὲ τὸν πρῶτον ἥχον τοῦ κώδωνος, καὶ νὰ λήξῃ ὁμοῦ μὲ τὸν δωδέκατον.

Εἰς πᾶν μυθιστόρημα εἶναι καλὸν νὰ εἰσάγεται εἰς προδότης, ὅστις πρέπει νὰ ἦναι διὰ τῆς βίας μέγας, ξηρὸς, ἰσχυρὸς καὶ ὀλίγον ἀλλοίθωρος.

Τέλος, τὸ ἰσχυρότερον μέσον ὅπως προχωρῇ τὸ δῶμα ἄνευ προσκομμάτων, εἶναι ἡ ὀργάνωσις μυστικῆς τινος ἐταιρείας. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ καρβονάριοι, οἱ δεκατρεῖς, οἱ ἰησοῦται, οἱ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον κατασρεπτικοὶ ἄγγελοι ἔπessαν σήμερον εἰς ἀχρηστίαν, κλίνω νὰ προτείνω ὡς λίαν ἀποτελεσματικὸν, νέαν καὶ διαβολικὴν μυστικὴν ἐταιρίαν, ἥτις θέλει τιτλοφορηθῇ οἱ ἐκρίβωται τῶν τύλων, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ προσήλυτοι ἐκρίζωται, ὑπὸ τὸ ἐπικερδὲς πρόσχημα τοῦ καταστρέφειν ἅπαντα τὰ εἶδη τῶν τύλων, θέλουσιν εἰσδύει διαρκούσης τῆς ἐγχειρίσεως εἰς πάντα τὰ μυστήρια τῶν ἐργασιῶν των.

Τεθέντων οὕτω τῶν ἀπορισμῶν τῆς ἐπιστήμης, ἃς δώσωμεν ἥδη συντόμῳ ἰδέαν τινὰ τῶν διαφόρων εἰδῶν καὶ χαρακτήρων τοῦ μυθιστορήματος.
(ἔπεται συνέχεια)